

DOKUMENT IAF

Závazný dokument IAF

Požadavky na provedení migrace z OHSAS 18001:2007 na ISO 45001:2018

Requirements for the Migration to Page 2 of 12 ISO 45001:2018 from OHSAS
18001:2007

IAF MD 21:2018

Vydání 1

Překlad ČIA - květen 2018

NÁRODNÍ AKREDITAČNÍ ORGÁN

ČESKÝ INSTITUT PRO AKREDITACI

obecně prospěšná společnost

Tento dokument je českou verzí dokumentu IAF MD 21:2018 z ledna 2018. Překlad byl zajištěn Českým institutem pro akreditaci, o.p.s.

This document is the Czech version of the document IAF MD 21:2018 January 2018. It was translated by the Czech Accreditation Institute.

Mezinárodní akreditační fórum (*The International Accreditation Forum, Inc., IAF*) usnadňuje obchodování a podporuje regulátory pomocí celosvětových dohod o vzájemném uznávání mezi akreditačními orgány (*Accreditation Bodies – ABs*), které jsou členy IAF, s cílem celosvětové akceptace výsledků vydaných orgány posuzování shody (*Conformity Assessment Bodies – CABs*).

Akreditace snižuje riziko pro podnik a jeho zákazníky tím, že je ujišťuje, že akreditované orgány posuzování shody (CABs) jsou způsobilé provádět svoji práci v rozsahu své akreditace. Požaduje se, aby akreditační orgány (ABs), které jsou členy IAF, a jimi akreditované orgány posuzování shody dodržovaly příslušné mezinárodní normy a závazné dokumenty IAF z důvodu shodné aplikace těchto norem.

ABs – členové Multilaterální dohody IAF o vzájemném uznávání (*Multilateral Recognition Arrangement – MLA*) provádějí pravidelná vzájemná hodnocení s cílem zajistit důvěryhodnost svých akreditačních programů. Struktura a rozsah IAF MLA jsou uvedeny v dokumentu IAF PR 4 – Struktura IAF MLA a schválených normativních dokumentech.

IAF MLA je strukturována do pěti úrovní: úroveň 1 uvádí závazná kritéria pro všechny akreditační orgány, ISO/IEC 17011. Kombinace činnosti (činností) úrovně 2 a odpovídající úrovně 3 normativního dokumentu (dokumentů) se nazývá hlavním rozsahem MLA, a kombinace úrovně 4 (pokud je použitelná) a úrovně 5 příslušných normativních dokumentů se nazývá dílčím rozsahem MLA.

- Hlavní rozsah MLA zahrnuje činnosti, např. certifikaci produktů a související závazné dokumenty, např. ISO/IEC 17065. Výstupy provedené orgány posuzujícími shodu na úrovni hlavního rozsahu jsou považovány za rovnocenně spolehlivé.
- Dílčí rozsah MLA zahrnuje požadavky posuzování shody, např. ISO 9001 a specifické požadavky pro jednotlivá schémata, pokud jsou použitelné, např. ISO/TS 22003. Potvrzení vydávaná orgány posuzujícími shodu na úrovni dílčího rozsahu se považují za rovnocenná.

MLA IAF poskytuje důvěru, potřebnou pro to, aby trh akceptoval výsledky posuzování shody. Potvrzení vydané v rozsahu IAF MLA orgánem akreditovaným signatářem MLA IAF, může být uznávána po celém světě, což usnadňuje mezinárodní obchod.

OBSAH

1	ÚVOD.....	5
2	MIGRACE.....	5
2.1	OBECNÉ.....	5
2.2	PLATNOST AKREDITOVANÝCH CERTIFIKACÍ PODLE OHSAS 18001:2007	6
3	SPECIFICKÉ POKYNY PRO ZAINTERESOVANÉ STRANY ZAPOJENÉ DO CERTIFIKACE A AKREDITACE	6
3.1	ORGANIZACE POUŽÍVAJÍCÍ OHSAS 18001:2007.....	6
4	POŽADAVKY IAF TÝKAJÍCÍ SE MIGRACE.....	6
4.1	IMPLEMENTACE MIGRACE CERTIFIKACE Z OHSAS 18001:2007 NA ISO 45001:2018.....	6
4.2	OBECNÉ POŽADAVKY NA AKREDITAČNÍ ORGÁNY A CERTIFIKAČNÍ ORGÁNY	7

Vydání 1

Vypracoval: Technický výbor IAF

Schválil: Členové IAF

Datum: 27. prosince 2017

Datum vydání: 18. ledna 2018

Datum účinnosti: březen 2018

Kontaktní osoba pro dotazy: Elva Nilsen, tajemník IAF

Kontakt: Tel.: +1 613 454-8159

E-mail: secretary@iaf.nu

Úvod k závazným dokumentům IAF

Termín „má / měl by“ se v tomto dokumentu používá pro označení uznávaného způsobu splnění požadavků normy. CAB může tyto požadavky plnit i ekvivalentním způsobem za předpokladu, že je schopen to akreditačnímu orgánu prokázat.

Termín „musí“ se v tomto dokumentu používá v těch ustanoveních, která jsou, ve vztahu k požadavkům příslušné normy, závazná.

Pozadí vývoje norem pro systémy managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (OHSMS)

(POZNÁMKA: V mnoha kulturách se „bezpečnost a ochrana zdraví při práci“, neboli BOZP nazývá „zdraví a bezpečnost při práci“, neboli „OSH“ či „OHS“. Tyto pojmy jsou synonymní.)

Poznámka k překladu: V českém překladu je z důvodu analogie k zaužívaným zkratkám QMS, EMS, ... použita zkratka OHSMS, ekvivalentní k české zkratce SM BOZP.

Vývoj norem pro OHSMS začal na počátku 90. let 20. století a v roce 1996 pak byla publikována norma BS 8800. Ve stejném roce proběhla diskuze v rámci workshopu ISO o tom, zda by bylo vhodné vytvořit mezinárodní normu OHSMS, kdy bylo rozhodnuto, že na to není ten pravý čas.

Na konci 90. let 20. století byla zformována Projektová skupina OHSAS, která v roce 1999 vydala normu OHSAS 18001 a v roce 2000 pak normu OHSAS 18002. V roce 2000 byla rovněž publikována norma AS/NZ 4801, po které následovalo vydání Pokynů OSH Mezinárodní organizace práce (ILO) v roce 2001 a normy ANSI Z10 v roce 2003. V roce 2007 byla vydána revize normy OHSAS 18001 a v roce 2008 revize normy OHSAS 18002. Norma ANSI Z10 byla revidována v roce 2013.

Projektová skupina OHSAS je úplným vlastníkem autorských práv k normě OHSAS 18001 a s mnoha národními normalizačními orgány uzavřela dohody o autorských právech a bezplatném udělení licence. To umožnilo přijetí a používání normy OHSAS 18001 na národní úrovni a podpořilo její zavedení ze strany organizací. Důsledkem bylo globální zlepšení kultury v oblasti BOZP.

Další konzultace týkající se tvorby mezinárodní normy OHSMS proběhly v roce 2007 a jejich výsledkem bylo opětovné rozhodnutí vyčkat.

Nejnovější průzkum norem a certifikátů OHSAS (zahrnující data z roku 2011) ukázal, že 127 zemí nyní používá normy OHSMS, zvláště na základě přijetí nebo adaptace normy OHSAS 18001, a naznačil, že v této oblasti existuje potřeba mezinárodní normy. V důsledku toho byl v březnu 2013 organizaci ISO předložen nový návrh pracovního úkolu, který vedl k projektu spočívajícímu ve vytvoření normy ISO 45001 Systémy managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – požadavky s pokyny pro použití.

Je třeba poznamenat, že některé legislativní/regulační orgány se v rámci místních právních předpisů odkazují na normu OHSAS; tuto skutečnost je třeba zohlednit během procesu migrace.

V některých zemích navíc existují další normy OHSMS, které jsou podobné, avšak ne zcela sladěné s normou OHSAS 18001; takovým normám se však tento závazný dokument IAF nevěnuje.

Projekt ISO pro vytvoření normy ISO 45001 usiluje o harmonizaci těchto norem a o sdílení osvědčených postupů.

Požadavky týkající se migrace na ISO 45001:2018 z OHSAS 18001:2007

1 ÚVOD

Tento dokument představuje požadavky týkající se migrace z OHSAS 18001:2007 na ISO 45001:2018 a vytvořilo jej Mezinárodní akreditační fórum (IAF) ve spolupráci s Projektovou skupinou OHSAS a organizací ISO s cílem poskytnout doporučení zainteresovaným stranám ohledně opatření v rámci migrace, která je potřeba zvážit před zavedením ISO 45001. Tento dokument identifikuje činnosti, které musí příslušné zainteresované strany zvážit, a zlepšuje pochopení kontextu ISO 45001.

Tyto požadavky pro migraci se týkají pouze migrace z OHSAS 18001:2007 na ISO 45001:2018 v rámci jednoho certifikačního orgánu.

Mezi příslušné zainteresované strany, pro které bude tento dokument přínosný, patří následující:

- i) organizace, které jsou certifikované podle OHSAS 18001:2007 a/nebo ji používají,
- ii) akreditační orgány (ABs),
- iii) certifikační orgány (CB's),
- iv) legislativní a regulační orgány,
- v) smluvní strany,
- vi) pracovníci,
- vii) společnost.

2 MIGRACE

2.1 Obecné

Projektová skupina OHSAS kompletně přezkoumala a schválila normu ISO 45001:2018 jako nahrazení normy OHSAS 18001:2007. Z toho důvodu, jakmile bude vydána norma ISO 45001:2018, přejde norma OHSAS 18001:2007 oficiálně do stavu „stažena“, přičemž poběží tříleté přechodné období. Tuto skutečnost oznámí Projektová skupina OHSAS národním normalizačním orgánům (NSBs), které používají OHSAS 18001:2007, a rovněž legislativním/regulačním orgánům, o kterých je Skupině známo, že původní normu převzaly do místních právních předpisů.

IAF, Projektová skupina OHSAS a ISO se dohodly na tříletém přechodném období od data publikace ISO 45001:2018.

POZNÁMKA: Jakýkoli odkaz na OHSAS 18001:2007 se vztahuje také na BS OHSAS 18001:2007 a jakoukoli ekvivalentní národní normu.

Tříleté období pro migraci na ISO 45001:2018 bylo schváleno prostřednictvím Rezoluce IAF 2016-15, kterou přijalo Valné shromáždění IAF v Novém Dillí v Indii dne 4. listopadu 2016.

IAF, Projektová skupina OHSAS a ISO mají v plánu využívat všechny potřebné komunikační prostředky ohledně tohoto procesu migrace. Jejich členové vytvoří školicí programy, aktivity zvyšující povědomí a webináře, které jim pomohou řádně informovat a podpořit stávající zákazníky certifikované podle OHSAS 18001:2007 nebo jakékoli ekvivalentní národní normy při migraci na novou normu.

2.2 Platnost akreditovaných certifikací podle OHSAS 18001:2007

Po konci období migrace k ISO 45001:2018 bude IAF prosazovat akceptaci akreditovaných certifikátů podle ISO 45001:2018.

Datum konce platnosti akreditovaných certifikací podle OHSAS 18001:2007 vydaných během období migrace musí korespondovat s koncem tříletého období migrace.

POZNÁMKA: Pokud místní právní předpisy vyžadují akreditovanou certifikaci OHSMS a právní předpisy dosud nebyly upraveny tak, aby se odkazovaly na ISO 45001, může být platnost akreditované certifikace podle BS OHSAS 18001 (nebo národní ekvivalentní normy) prodloužena.

3 SPECIFICKÉ POKYNY PRO ZAJINTERESOVANÉ STRANY ZAPOJENÉ DO CERTIFIKACE A AKREDITACE

U každé organizace bude míra nutných změn záviset na vyzrálosti a efektivnosti současného systému managementu a rovněž na organizační struktuře a postupech. Proto se důrazně doporučuje provést analýzu dopadů/rozdílovou analýzu, aby bylo možné stanovit realistické důsledky z hlediska zdrojů a časové náročnosti.

3.1 Organizace používající OHSAS 18001:2007

Organizacím, které používají OHSAS 18001:2007, se doporučuje učinit následující opatření:

- i) Pořídit si normu ISO 45001 (nebo dříve vydaný Finální návrh mezinárodní normy – FDIS, pokud organizace upřednostňuje včasné plánování a zavedení).
- ii) Identifikovat rozdíly v oblasti OHSMS, které je třeba vypořádat, aby byly splněny nové požadavky.
- iii) Vytvořit si implementační plán.
- iv) Zajistit, aby byly splněny veškeré nové potřeby týkající se kompetencí, a vytvářet povědomí mezi všemi stranami, které mají dopad na efektivnost OHSMS.
- v) Aktualizovat stávající OHSMS tak, aby splňoval nové požadavky a umožňoval ověření své efektivnosti.
- vi) V případě potřeby spolupracovat s příslušným certifikačním orgánem na opatřeních v rámci migrace.

POZNÁMKA: Uživatelé by měli mít na paměti, že během zpracování normy v době následující po stádiu návrhu DIS (Draft International Standard) nebo po pozdějším návrhu před vydáním mezinárodní normy (IS) může dojít k technickým změnám. Organizace sice mohou zahájit přípravu v průběhu stádia návrhu DIS nebo pozdějšího návrhu před vydáním mezinárodní normy, avšak neměly by zavádět zásadní změny v OHSMS před tím, než bude finalizován technický obsah, tj. nejdříve ve fázi Finálního návrhu mezinárodní normy (FDIS) nebo po vydání normy.

4 POŽADAVKY IAF TÝKAJÍCÍ SE MIGRACE

4.1 Implementace migrace certifikace z OHSAS 18001:2007 na ISO 45001:2018

Cílem tohoto dokumentu je umožnit včasné plánování a zavedení nových požadavků ISO 45001:2018 za současného zohlednění změn, ke kterým ještě může dojít během stádia DIS nebo pozdějšího návrhu před vydáním normy.

Ačkoliv jsou činnosti v oblasti plánování v průběhu stádia DIS nebo pozdějšího návrhu před IS vhodné, doporučuje se, aby organizace postupovaly obezřetně, neboť před vydáním normy ještě může dojít k technickým úpravám.

CBs musí sledovat všechny činnosti hodnocení během stádia DIS nebo posledního návrhu před vydáním normy, aby doložily úplné ověření v době auditu k migraci na ISO 45001:2018.

4.2 Obecné požadavky na akreditační orgány a certifikační orgány

4.2.1 Akreditační orgány

Tam, kde je to možné, musí být implementace ověřena v rámci běžně plánované činnosti s tím, že na posouzení může být vyžadována dodatečná doba.

V případě, že CB požádá o posouzení v předstihu, mohou být později nezbytná dodatečná posouzení.

ABs musí při nejbližší příležitosti sdělit svá opatření a požadavky týkající se migrace příslušným akreditovaným CBs. Doporučuje se, aby opatření k migraci zohledňovala následující:

- i) Školení a ověření kompetencí posuzovatelů a dalších zaměstnanců, včetně školení týkajících se provádění auditů řízení rizik v oblasti BOZP.
POZNÁMKA: Je vhodné, aby ABs zahájily školení již ve stádiu DIS, avšak s tím, že může být nutné dodatečné školení pokrývající případné rozdíly mezi posledním návrhem a finální vydanou normou.
- ii) AB si musí vytvořit programy migrace, které mu umožní plně využít dostupného času a které budou zahrnovat provádění co největšího počtu činností již ve stádiu DIS nebo ve stádiu posledního návrhu, aby byla akreditace na novou normu dostupná při nejbližší možné příležitosti. Zároveň je třeba mít na paměti riziko spojené s používáním návrhu normy a možnou potřebu dodatečných činností po vydání finálního dokumentu.
- iii) Posouzení zahrnující migraci na ISO 45001:2018 musí být zaměřena na změny, které musí CBs zavést v důsledku implementace nové normy: v první řadě je třeba mít na zřeteli konzistentní výklad požadavků, kompetencí, podávání zpráv a jakékoli související změny v metodice auditu. Posouzení bude také muset zahrnovat přezkoumání opatření, která byla provedena ze strany CB v souvislosti s přechodem jeho klientů.
- iv) V případě CBs akreditovaných k OHSAS 18001:2007, které vydaly pouze akreditované certifikáty OHSAS 18001:2007, musí AB provést alespoň přezkoumání dokumentace v rozsahu jednoho auditodne posuzování.
 - a. Pokud je výsledek přezkoumání pozitivní, lze vydat nové osvědčení o akreditaci.
 - b. Pokud je výsledek negativní, rozhodne AB o dalším potřebném hodnocení (tj. dodatečné přezkoumání dokumentace nebo posouzení v kanceláři nebo svědecké posouzení auditu prováděného daným CB).

POZNÁMKA 1: ABs by měly vzít na vědomí, že ISO/CASCO WG 48 zpracovává ISO/IEC TS 17021-10, který bude zahrnovat specifické požadavky týkající se kompetencí pro provádění auditů a certifikace v oblasti OHSMS. Dále je třeba poznamenat, že probíhá tvorba nového závazného dokumentu IAF, který se bude používat pro všechny akreditační činnosti v rámci ISO 45001:2018.

4.2.2 Certifikační orgány

Je vhodné, aby CBs začaly instruovat své klienty již od stádia DIS, a pokud je třeba, mohou zahájit srovnávací analýzu systémů svých klientů a DIS.

CBs musí sledovat všechny činnosti hodnocení již během stádia DIS nebo posledního návrhu před vydáním normy, aby bylo možné úplné ověření v době auditu migrace k ISO 45001:2018.

Akreditované certifikace ISO 45001:2018 smějí být vydány až tehdy, jakmile je CB akreditován pro provádění certifikace podle nové normy a jakmile organizace prokáže shodu s ISO 45001:2018.

Na základě dohody s organizacemi certifikovanými podle OHSAS 18001:2007 mohou CBs provádět činnosti spojené s migrací během běžného dozoru, recertifikačního auditu nebo speciálního auditu. Pokud jsou audity k migraci prováděny ve spojení s plánovaným dozorem nebo recertifikací (tj. progresivní nebo etapový přístup), je požadováno přidat minimálně 1 auditoden pro pokrytí stávajících a nových požadavků ISO 45001:2018. Je třeba mít na paměti, že každý klient a audit k migraci je odlišný; délka trvání auditu se zvýší nad dané minimum dle potřeby tak, aby byla dostatečně prokázána shoda s ISO 45001:2018.

CBs musí svým klientům sdělit svá opatření týkající se migrace při nejbližší možné příležitosti. Doporučuje se tak učinit ve stádiu DIS nebo posledního návrhu před vydáním IS.

CBs musí vytvořit plány migrace zabývající se následujícími tématy:

- i) Školení a ověření kompetence auditorů a dalších zaměstnanců.
POZNÁMKA 1: Je vhodné, aby CBs zahájily školení již ve stádiu DIS, avšak s vědomím, že může být nutné dodatečné školení pokrývající případné rozdíly mezi DIS nebo posledním návrhem a finální vydanou normou.
POZNÁMKA 2: CBs by měly vzít na vědomí, že ISO/CASCO WG 48 vyvíjí normu ISO/IEC TS 17021-10, která bude zahrnovat specifické požadavky týkající se kompetencí pro provádění auditů a certifikaci v oblasti OHSMS. Dále je třeba poznamenat, že probíhá tvorba nového závazného dokumentu IAF, který se bude používat pro všechny akreditační činnosti v rámci ISO 45001:2018.
- ii) Opatření certifikačního orgánu ohledně komunikace s klienty.
- iii) Opatření certifikačního orgánu ohledně auditování shody s novou normou. Například, zda se bude jednat o jedinou návštěvu nebo o etapový přístup.
- iv) Jak se CB během procesu migrace u klientů ujistí o pokračující shodě s OHSAS 18001:2007.
- v) Jak CB plánuje využít výsledky jakýchkoli hodnotících činností provedených během stádia DIS nebo stádia posledního návrhu před IS.
- vi) Kroky, které je třeba učinit s ohledem na klienty, kteří nedokončí migraci do tří let od vydání ISO 45001:2018. Například rozsah auditu nutného pro obnovení certifikace.

Rovněž musí být zajištěno následující:

- i) Všechny body, které vyžadují opatření na straně klienta za účelem dosažení shody s novými požadavky, musí být jasně identifikovány a vedeny jako dokumentovaná zjištění.
- ii) Až poté, co jsou veškeré identifikované nedořešené problémy řádně ošetřeny a je prokázána efektivnost systému managementu, mohou auditoři doporučit certifikaci podle vydané normy ISO 45001:2018.

- iii) Musí být dostupné záznamy umožňující ověřit, že veškerá předchozí zjištění z auditu k migraci byla hodnocena z hlediska nápravných opatření a shody před tím, než lze učinit jakékoli doporučení k uznání ISO 45001:2018.
- iv) CB musí zajistit, aby hodnocení shody klienta s novými požadavky během fáze migrace nenarušilo pokračující shodu klienta s normou OHSAS 18001:2007.
- v) Pokud proběhly činnosti hodnocení během stádia DIS nebo FDIS, provede osoba s rozhodovací pravomocí přezkoumání, aby bylo zajištěno, že je platnost takové činnosti zohledněna v rámci procesu rozhodování.
- vi) Rozhodnutí vydat certifikaci podle normy ISO 45001:2018 musí být učiněno až tehdy, jakmile byla přezkoumána, akceptována a ověřena opatření týkající se všech otevřených významných neshod a jakmile byl přezkoumán a akceptován klientův plán nápravných opatření v souvislosti s veškerými méně významnými neshodami.

POZNÁMKA: Předpokládá se, že všechny ABs a CBs mají povědomí o dokumentu AAPG – osvědčené postupy pro ABs a CABs během přechodu na ISO 9001:2015 (AAPG – Good practices for AB's and CAB's in the Transition to ISO 9001:2015) obsahující postupy, které je velmi důležité zohlednit rovněž v kontextu tohoto procesu migrace, přestože se týkají jiné normy. Dokument AAPG lze zdarma stáhnout na adrese [http://www.iaf.nu/articles/Accreditation_Auditing_Practices_Group_\(AAPG\)/20](http://www.iaf.nu/articles/Accreditation_Auditing_Practices_Group_(AAPG)/20)).

Dále se doporučuje čerpat osvědčené postupy z dokumentu IAF ID 10 týkajícího se přechodu na normu ISO 14001:2015.

Konec závazného dokumentu IAF Požadavky na provedení migrace z OHSAS 18001:2007 na ISO 45001:2018

Další informace:

Další informace o tomto dokumentu nebo jiných dokumentech IAF je možné získat od kteréhokoli člena IAF nebo na Sekretariátu IAF.

Kontaktní údaje jednotlivých členů IAF jsou k dispozici na webových stránkách: <http://www.iaf.nu>

Sekretariát:

Tajemník IAF

Tel.: +1 613 454-8159

E-mail: secretary@iaf.nu